

KÜLTÜRÜMÜZE SAHİP ÇIKALIM!*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri, cumanız mübarek olsun!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri cumayı çok mübarek bir gün eylemiş,

içine birçok rahmetler, hayırlar derc eylemiş. Ama bunlar tabii inananlar için. Bu güzel hayırlardan, Allah'ın rahmetinden, ikramından, ihsânından istifa etmeyi Allah cümlenize ve cümlemize nasib ve müyesser eylesin...

a. Ak-Radyo'nun Yayınları

Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne sonsuz hamdü senâlar ediyorum. Üzerimizde nimetleri sayılamayacak kadar çok... Kur'an-ı Kerim'de öyle buyuruyor zaten:

وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا

(النحل: ١٨)

(Ve in teuddû ni'meta'llâhi lâ tuhsûhâ) [Allah'ın verdiği nimetleri sayacak olsanız, saymakla bitiremezsiniz.] (Nahl, 16/18)

Hani insan oturup da, sofradaki nimetleri bile saymaya kalksa, çeşidi ne kadar oluyor. Ama tabii kendisinin istifa ettiği çeşitli nimetlerin hepsini birden, ne kadar diye saymaya kalksa, saymakla bitmez.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Her Şey nimet... Hava nimet, su nimet, sıhhat nimet, vücudun her âzâsının muntazam çalışması nimet... Onun için Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sonsuz nimetleri var üzerimizde, hamd ü senâlar ediyorum. Her zaman, hepimiz hamd ü senâlar ediyoruz.

Tabii bir başka, özel benim hamd etme sebebim var bu cuma günü, sevgili dinleyiciler: Akra, Ak-Radyo radyo televizyon yayın Őirketimizi sizlerle beraber kurduk. Birkaç sene oldu. El-hamdü lillâh, çok güzel gelişmeler nasib etti Allah-u Teâlâ Hazretleri; hamd ü senâlar olsun, Őükürler olsun... En çok dinlenen, en güzel yayın yapan radyolardan birisi haline geldi. Şimdi de size uzaydan, uydudan seslenme imkânı bulduk, o imkânları hazırladık sizlere... Allah'a hamd ü senâlar olsun. Dün arkadaşlarım benimle burada konuşma için telefon açtıklarında söylediler, artık Almanya'dan bile dinlene-biliyormuş. Bir kardeş orada demiş ki:

“—Evimin her odasına radyo kurdum, mutfağa dahi radyo kurdum. Sabahtan akşama Akra'yı dinliyoruz.” diyormuş.

Çok sevindim tabii.

Biz kendi aramızda Őaka yapıyoruz, dinleyiciler çıkartmışlar bu sözü. Hani alkolü çok içen insan alkolik oluyor. Tabii alkol haram, kötü bir Şey, onu içmemesi lâzım insanın ama, hani alıştığı zaman, içine düştüğu zaman kurtaramıyor kendisini... Alkole çok düşünce, alkolik oluyor. Artık çekmek istese de kendisini alamıyor. Onun için, hani bunun alkolü azmış, biranın içinde

alkol miktarı düşükmüş, içersen de olurmuş dememek lâzım!

Ben üzülüyorum tabii... Çarşıya pazara, sanayi sitelerine falan gidiyorum zaman zaman... Arabayı tamir gerekiyor, iş icabı gidiyoruz öyle yerlere. Bakıyorum çıraklar, küçücük çocuklar, işçiler öğle tatilinde peynir ekmek alıyorlar, kenarda yemeklerini yiyecekler. Bir de bakıyorum, yanlarına meşrubat olarak bira almışlar, bira içiyorlar. İşte onunla yemeklerini yiyorlar. Yâni haram olduğunu bilmiyorlar mı, yoksa aldırıyorlar mı, aileleri söylemiyor mu?... Ne ise, artık vebal kiminse kimin ama, işte oradan alışır. Alıştığı zaman alkolik olur insan, ondan sonra bırakamaz.

Ondan sonra, “Biradan insan alkolik olur mu, olursa ne olur?..” Merak edenler gitsin, Almanya’yı görsünler. Almanya’da nasıl böyle büyük metrolar, büyük tren istasyonları, umûmî yerler, sokaklarda filan gezdiği zaman, insanın gözüne çarpıyor da yüreği parçalanıyor. Nasıl alkolikler böyle yerlerde yatıyorlar. Nasıl yardım müesseselerinin kapılarında sabahleyin onlar yardım edecekler diye yerlere dizilmişler. Artık hiçbir şeyden korkuları kalmamış, elbiseleri, çekinmeleri kalmamış. Yerlerde yatıyorlar, çöpleri karıştırıyor, çöp kutularını karıştırıyor. Çünkü dengesi gidince insanın çok fena oluyor. Yâni insan kötü şeylere alıştı mı, çok fena... Tabii insanın, çocukluktan itibaren güzel şeylere alışması lâzım!..

Tabii bizim şakamıza gelelim, dinleyicilerin şakasına: Alkolik kelimesi gibi bir kelime çıkartmışlar, *Akrakolik* oluyorlarmış. Çünkü, çok tatlı hakikaten programlar. Ben de Türkiye'deki seyahatim esnasında, arabayla filan giderken açıyorum, peş peşine programlar... İlgiyle insan dinliyor, çok hoşuna gidiyor. Allah razı olsun hepinizden... Ve tabii programları hazırlayan kardeşlerimizden...

Muhtelif insanlar geliyorlar. Hepsi tabii bizim kadrolu elemanımız değil konuşanların... Bir kısmı Allah rızası için geliyor, konuşma veriyor, gidiyor. Konuşmacılar, yazarlar, meşhur insanlar, milletvekilleri, Allah râzı olsun; hepsi gelip yorum yapıyorlar, konuşma yapıyorlar. Hepsine teşekkürlerimizi sunarız. Hem de nereden, bugün konuşmamız nereden o da bir sürpriz: Mekke-i Mükەرreme'den konuşuyoruz size bugün... Allah- u Teâlâ Hazretleri nasib etti, buraya geldik, umremizi yaptık. Allah cümlenize nasib eylesin tekrar tekrar umre yapmayı, haccetmeyi... Buraları ziyaret etmeyi Allah-u Teâlâ Hazretleri nasib eylesin...

b. Mekke-i Mükەرreme'den İntibâlar

Mekke-i Mükەرreme'den, yâni dünyanın en mübarek beldesinden, en mukaddes beldesinden size böyle hamd ederek, sevinerek, sürûr içinde, sevinç içinde konuşmamı yapıyorum. Allah-u Teâlâ Hazretleri hepimize nimetlerini daimî eylesin... Tabii nimetin zevâli, yok olması, eldeyken elden gitmesi çok acı bir şey. Nimet gelirken bir sebepten dolayı kesiliyor. Tabii Allah

gazab ediyor, kızıyor, nimet elinden gidiyor insanın; kusurundan, günahından, suçundan, söylediği bir sözden dolayı. Peygamber SAS Efendimiz zevâl-i nimetten, nimetin zevalinden Allah'a sığınmış, böyle dua edermiş, biliyoruz.

Bize de verdiği nimetleri daim eylesin Mevlâmız üzerimizde... Eksik etmesin, verdikten sonra almasın... İzzetten sonra zillete düşürmesin... Nimetten sonra nikmete, yokluğa uğratmasın; azâbına, gazâbına düşecek duruma getirmesin... Onun için çok çalışmamız lâzım, çok düşünmemiz lâzım!..

Mekke-i Mükerreme, tabii en mukaddes belde... Dünya üzerinde Hazret-i Âdem Atamız AS'dan beri, ilk yapılmış olan ibadethanenin olduğu yer. Fevkalâde önemli bir yer. Yâni İslâmî bakımdan, dînî bakımdan dünyanın en mukaddes yeri. Şek şüphe yok. Kur'an-ı Kerim'de de mübarek olduğu beyân edilen bir yer.

Tabii Mekke-i Mükerreme, aynı zamanda bir mukaddes ayna... Neyi görüyoruz?.. İslâm Âlemini görüyoruz bu aynadan. Dünyanın her yerinden müslüman kardeşlerimiz geziyor, renk renk, çeşit çeşit kıyafetler, çeşit çeşit örfler, âdetler, davranışlar, boylar, postlar... Çeşitli insanları görüyoruz. Tabii seviniyoruz dünya üzerinde nice nice, çeşit çeşit kardeşlerimiz var diye memnun oluyoruz.

Fakat ben bu cuma günü, size özellikle bir şeyi vurgulamak istiyorum, hatırlatmak istiyorum sevgili kardeşlerim: Şimdi buraya geldiğimiz zaman tabii, etrafı, müslümanların genel

durumunu görüyoruz. Camiye gittiğimizde görüyoruz, yolda yürürken görüyoruz, çeşitli vesîlelerle çarşıdan, pazardan geçerken görüyoruz. Burada hem kesiti var, hem de genel seviyesini ve durumunu görmüş oluyoruz muhterem kardeşlerim!.. Tabii Mekke'ye kimler gidebiliyor?.. Parası olanlar gidebiliyor, sıhhatli olanlar gidebiliyor. Genel durum böyle.

Tabii bazı şebekeler var galiba, hani organizasyonlar, gizli mafyalar diyoruz ya, her yerde, dünyanın her yerinde olabiliyor, ileri, geri bütün ülkelerde olabiliyor. Yâni böyle bakıyorsunuz, bir sokağa dizilmiş on beş tane kolları kesilmiş insan... Allah Allah, bu kadar insanı nereden buldular böyle, peş peşe sıralamışlar barikat gibi. Birisinden geçseniz ötekisine rastlıyorsunuz. Bu tabii bir dilenme şebekesi. Demek ki zenginler geliyor, sıhhatliler geliyor ama, bir de onlardan istifade etmek isteyip gelenler de var. Çeşit çeşit Allah'ın kulları var.

Allah tabii bizim vücudumuza afiyet vermiş. Verdiği afiyete hamd ü senâlar olsun... Bazı kulları mübtelâ... Ama bazıları da ben korkuyorum ki, böyle dilenci olsunlar diye küçüklükte kolları, bacakları kırılıp, çevrilip özel olarak sakatlaştırılıyor ki, ileride o şebeke onlardan istifade etsin diye galiba... Onun için, buna da devletlerin dikkat etmesi lâzım! Gel bakalım sen nasıl oldun, kime bağılısın, akşam parayı kime veriyorsun, kim senden alıyor?.. Bunları devletlerin sorması lâzım! Bu bir ayrı iş...

Şimdi, en zenginler ve en sıhhatlilerin geldiği güzîde birtopluluk görmemiz lâzım Mekke-i Mükerreme'de, Medine-i Münevvere'de... Fakat sizinle dertleşmek için, bu cuma günü dînî bir mesele olduğu için bu konuyu açıyorum. Meselâ, yanlarında çocuklarını gezdiriyorlar, görüyoruz. Kendileri, hanımlar kapalı, beyler kapalı; fakat çocukların kıyafeti beni hayretler içinde bırakıyor. Yâni hepsi Avrupaî bir kıyafet, İslâmî kıyafet değil... Çocuklara giydirdikleri %95, meselâ kızların kıyafetine bakıyorum kısa etek, dizine kadar etek...

Sonra bazılarına hayret ediyorum, otomobilde görüyorum yâni otomobile binmiş zengin bir ailenin çocuğu belli, yolda giderken yanımızdan geçiyor, otomobilde el sallıyor, omuzları bile açık. Küçük çocuk ama küçükten bunu böyle alıştırmak doğru değil! Sonra bizim örfümüz böyle değil, giyimimiz kuşamımız böyle değil; bu bir.

İkincisi: Tabii televizyon var kaldığımız yerde. Televizyonun yayınlarını takip ediyoruz, haberler neler diye. İki televizyon kanalı var. Kanallarına bakıyorum, yüreğim parçalanıyor: Avrupa filmleri... Tabii bir kültür elemanı olarak, kültürle ilgilenen bir hoca olarak, bir üniversite profesörü olarak, yayınlara o gözle bakıyorum. Yayınların ana fikrine bakıyorum, temelinde yatan esas duyguya bakıyorum: Bu bir kültür savaşı... Yâni cephede böyle toplarla, tüfeklerle yapılan bir mücadele normal bir savaş ama bir de kültür yönünden yapılan bir savaş var...

Beyin yıkama, insanları kendilerine benzetmek, kendi örflerini, âdetlerini, tarihlerini, edebiyatlarını öğretmek filan gibi bir gayret içinde oluyorlar. Bunlardan da sonunda, çok çok daha başka türlü faydalar sağlıyorlar. Bunların hepsini tabii biz biliyoruz. Buna kültür savaşı deniliyor.

Bir kültür savaşı var. Ve bu kültür savaşında bu televizyonlar, radyolar çok mühim bir araç. Yabancı bir kültürü aşıyor, yabancı değerleri, yabancı zevkleri aşıyor. Hatta şimdi insan Mekke-i Mükerrerme'de kalırken ne istiyor: Mekke-i Mükerrerme'de hiç günah olmasın, hiç haram olmasın... Hiç Allah'ın sevmediği hal, duygu olmasın, hiç Allah'ın sevmediği sahne olmasın... Tabii, film yabancı film olunca, mümkün mü?.. Böyle bir şeyin süzülmesi, elenmesi...

Muazzam bir kültür mücadelesi var. Ve müslümanlar bu kültür mücadelesinin farkında değiller gibi. Ama Avrupalılar farkında... Tabii ben buraya gelmeden önce, daha önceki konuşmalarımda size söylediğim gibi, bir hafta İngiltere'de kaldım, iki hafta Amerika'da bulundum, gördüm. Oradaki insanlar, oradaki yayınlar, gazeteler... Tabii her ülkenin de bir kurnaz tabakası var; gazeteleri filan elinde tutan, kültürü yönlendiren bir tabakası var. Bir de sessiz sedâsız kendi hayatını yaşayan halkı var. Bu da doğru... Yâni milleti bir yere götürmek isteyen insanlar da var. Bizim ülkemiz de öyle, başka ülkeler de öyle.

c. Kur'an-ı Kerim'i ve Sünneti Öğrenelim!

Şimdi ben burada, şuna dikkati çekmek istiyorum sevgili kardeşlerim: Yâni bizim müslüman olarak, Allah'ın sevdiği insanlar olarak Allah-u Teâlâ Hazretleri hayatımızın her sahnesini, her anını, hayatımızdaki her faaliyetimizi güzel olsun diye emretmiş ve rızasına uygun olması için, zulüm olmaması için, çirkinlik olmaması için Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinde bilgiler var. Yâni bizim meselâ, hangi yemekleri yiyeceğimiz, hangi meşrubatı içeceğimiz belli. Hangilerini içmeyeceğimiz, o da belli...

Meselâ, içkiyi yasaklamış Allah-u Teâlâ Hazretleri. Neden?.. İçki akli alıyor. İslâm akla önem veriyor, akla değer veriyor, akli kullanmayı tavsiye ediyor Kur'an-ı Kerim. Birçok yerde:¹

أَفَلَا تَعْقِلُونَ

(*Efelâ ta'kılûn*) “Hiç akletmez misiniz?” (Bakara, 2/44) diye hitab ediyor muhataplarına... Cehenneme düşecek insanların dizlerini dövüp, saçını başını yolup, yakasını yırtıp, “Ah keşke o zaman akletseydik!” diyeceklerini bildiriyor.

Binâen aleyh, akıl çok önemli olduğundan içki yasak. Neden?.. İçki içtiği zaman akıl kalmıyor; aklın, şuurun kontrolü kaçıyor. İnsan sarhoş olunca akılsız oluyor, bir nevî deli gibi oluyor. Ondan İslâm bunu yasaklamış.

¹ Bakara, 2/44; Bakara 2/76; Âl-i İmrân, 2/65; En'âm, 6/32; A'raf, 7/169; Yunus, 10/16; Yûsuf, 12/109; Hûd, 11/ 51; Enbiyâ 21/10; Enbiya, 21/67; Mü'minûn, 23/80; Kasas, 28/60; Saffât, 37/138.

Domuz eti yasak... Ben Almanya'ya gittiğim zaman, Alman televizyonunda bir hafta yayın dinlemiştim domuz etinin aleyhinde... Yâni, Almanlar da biliyor bu işin fenalığını, bu etin sıhhî bakımdan uygun olmadığını. Hani onlar dinî bakımdan bir şey demiyorlar, domuzu besliyorlar, yiyorlar ama; doktorlar tıbbî bakımdan bir hafta aleyhinde yayın yapabiliyor radyoda, televizyonda... Onları biz anlayabiliyoruz. Allah onun için yasak etmiş.

İşte bizim meselâ, zulmen birisinden bir şey almamız doğru değil, ticaretimizin dürüst olması lâzım! İşte bizim bir arkadaşımız anlatıyor. Bunlar güzel şeyler, küçük olaylar ama güzel bunlar, hoşuma gidiyor. Bunu halkımız bilsin, böyle hareket edelim!

Şimdi bizim arkadaşımız bir yere bidonla su almaya gitmiş, bidonu yok. Dükkâna gitmiş, dükkânda adam yok. Ama bidonlar orada duruyor. Demiş ki yandaki komşusuna:

“—Bu bidonlar kaç para?..”

Demişler ki:

“—Beş riyal galiba...”

“—Tamam.” demiş, “Adam burada yok, benim işim acele, suyu doldurup gideceğim. Ben bu beş riyali size vereyim, siz ona verin. Eğer farklı bir fiyat varsa, yarın öbür gün buraya gene geleceğim, o zaman öderim farkı...” demiş, kalkmış gitmiş.

“Birkaç gün sonra gittim bidonu aldığım dükkâna, oradaki bidonları gösterdim:

‘—Kaça bunlar?’ dedim.

‘—On riyal!’ dedi.

Pazarlığa tutuştuk. ‘Beş olmaz mı, yedi olmaz mı?’ dedim. Adam hayır dedi. Baktım, tamam, on riyale sattığı belli. O zaman çıkarttım, beş riyal verdim. ‘Ben geçen gün burada siz yokken, komşunuza beş riyal vererek bir bidon almıştım. Demek ki on riyalmış, buyurun beş riyalinizi daha!’ dedim. ‘Allah’a ısmarladık’ diyeceğim, adam hop oturuyor hop kalkıyor...”

Yaşlı bir kimseymiş:

“—İşte Türkleri ben size söylemez miydim.” demiş oradaki etrafındakilere. “Bakın, iki gün sonra beş riyal daha getirdi, hiç mecbur olmadığı halde. İşte bunlar böyledir.” filan demiş.

Arkadaşımız da böyle gülerek anlatıyor ama ben de güldüm, dinlerken sevindim, memnun oldum.

Bu bir kültür... Yâni, haram yemeyiz biz. Haksızlık yapmayız biz. Allah’ın yasakladığı bir yerden gelir gelse bile, almak istemeyiz. Bizim ölçülerimiz var. Bu ölçüler dinimizden kaynaklanıyor. Binâen aleyh, bizim giyimimiz, kuşamımız, alışverişimiz, evimizde oturmamız, kalkmamız, soframız, her şeyimiz İslâmî olacak. İslâmî olması için düzenleme yeri, ayarlama yeri, kaynak neresi?.. Kur’an-ı Kerim... Kur’an-ı Kerim’i çok okumamız lâzım!

Burada gördüğüm çok güzel bir şey: Bizim bu Suudlu kardeşlerimiz camiye erken gelirler;

bir... Namazı aceleye getirmezler; iki... Ezan okunduktan sonra, farzı kılıncaya kadar uzun zaman beklerler; üç...

Namazı ta'dil-i erkân ile ağır ağır kılarlar, hızlı kılmazlar, aceleye getirmezler. Rekatları, rükûları, secdeleri, ka'deleri, kâmeleri birbirlerine karıştırıp, böyle hızlı hızlı kılmazlar. Bunların hepsi çok güzel şeyler.

Kur'an-ı Kerim'i çok okuyorlar. Avantajları var, Arapça dabiliyorlar. Bu sabah, yanımdaki ak sakallı, ihtiyar Arap... Giyimi kuşamı belli, Arap... Hoca efendi ayetleri okudukça sızlanıp, dinleyip ağlıyordu. Yâni ayetlerden etkileniyor, etkilenerek dinliyor. Bu çok güzel...

Bizim de Arapça öğrenmemiz lâzım!.. Yabancı dili öğrenmek insana ikinci bir kültür kapısını açtığı için, çok önemli. Mutlaka öğrenmeliyiz. Sonra biliyorsunuz, Arapça bizim anadilimiz!..

Tabii şaşıracaksınız:

“—Bizim anadilimiz Türkçe. Sen de bize şimdi Türkçe konuşuyorsun hocam. Anadil nereden Arapça oluyor?” diyeceksiniz.

Allah selâmet versin, Hamidullah² Bey bulmuş bu nükteyi: “Peygamber Efendimiz’in zevceleri müslümanların anasıdır ya, onlar da Arapça konuşuyorlardı ya, onun için Arapça da bizim anadilimizdir.” diyor.

Onun için, anadilinizi hepiniz öğreneceksiniz! *Nasara- yensuru...* Ne ise, Arap dilini az çok tanıyacaksınız, Kur’an-ı Kerim’i okuduğunuz zaman duygulanacaksınız. Bak Alman ilâhiyatçı müslüman olmuş, papaz tahsili yaptıktan sonra müslüman olmuş. Her *Kul hüva’llâhu ehad*

² Prof. Dr. Muhammed Hamidullah (1908-2002) 1908 yılında Hindistan’ın Haydarabad şehrinde dünyaya geldi. Sekiz çocuklu bir ailenin en küçüğüydü. Ailesinden aldığı ilköğrenimin arkasından medrese öğrenimine başladı. Daru’l- Ulum Medresesi’nden sonra, Osmaniye Üniversitesi’nde hukuk tahsil etti. Devletlerarası İslam Hukuku’na ilgi duyarak Paris’e gitti. Paris Üniversitesi’nden “Peygamberimizin Savaş Mektupları” başlıklı teziyle doktor unvanını aldı. Almanya’nın Tübingen Üniversitesi’nde “Devletlerarası İslam Hukuku” alanında ikinci bir doktora çalışması daha yaptı (1933).

Çalışmalarını Paris Üniversitesi’nde sürdürdü. Bu arada Kuzey Afrika ülkelerinin kütüphanelerinde incelemeler yaptı. Hindistan’a dönerek Osmaniye Üniversitesi’nde çalışmaya başladı. Bu üniversitede devletler hukuku profesörüyken, görevle yurtdışında bulunduğu sırada, Haydarabad’ın Hindistan hükümeti tarafından işgal edilmesi (1948) üzerine geri dönmedi. Siyasal mülteci olarak Fransa’ya yerleşti.

Beş dilde (Arapça, Urduca, İngilizce, Fransızca ve Almanca) binden fazla makale ve onlarca kitabı bulunan Hoca’nın ismi 1950’li yıllarda uluslararası akademik çevrelerde duyulmaya başlandı. Başta Fransa, Mısır, Pakistan ve Türkiye olmak üzere birçok ülkenin üniversitelerinde dersler, konferanslar verdi. 1952’de İstanbul Üniversitesi’nde çalışmaya başladı, uzun yıllar Edebiyat Fakültesi İslâm Araştırmaları Enstitüsü ile Erzurum’da Atatürk Üniversitesi İslâmi İlimler Fakültesi’nde öğretim üyeliği yaptı. Bu sırada, birçok süreli yayında bilimsel makaleler yazdı.

Muhammed Hamidullah, 17 Aralık 2002’de ABD’nin Florida eyaletinde 96 yaşındayken vefat etti.

Sûresi’ni okuyuşta, gözyaşları içinde kalıyormuş, mum gibi eriyormuş, duygulanıyormuş. Neden?.. Mânâsını biliyor *Kul hüva’llàhu ehad*’ın. Derinliğine şuuru eriyor ve seviyor. Sevdiği için, uygulandığı için de gözleri yaşıyor, ağlıyor.

Demek ki Kur’an-ı Kerim’i çok okuyacağız bir. Kuru kuruya okumak değil... Tabii kuru kuruya okunsa bile sevabı var ama, biz onunla yetinmeyelim! Yâni evet bir hadis-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyurmuş ki: “Bir insan *elif-lâm-mim* dese –yâni bunlar üç harfin ismi– *elif*’ine bir sevap, *lâm*’ına bir sevap, *mim*’ine bir sevap var.” Yâni nice sevap kazanacak insan ama, bununla yetinmeyelim! Bunu Araba karşı, yâni mânâsını bilen insana karşı söylemiş. Mânâsını bilmeyen müslüman kardeşimize bizim söyleyeceğimiz:

“–Kur’an-ı Kerim’in mânâsını öğren! Allah’ın kelâmı. Allah sana peygamber göndermiş, vahiy indirmiş, bunu öğren!” diyeceğiz; bu bir.

İkincisi: Peygamber SAS Efendimiz bize bu dinimizi getiren, Allah’ın emirlerini öğreten serverimiz, önderimiz, seyyidimiz, efendimiz, başımızın tâcı, her şeyimiz... Allah’ın habîbi, bizim de kalbimizin sultanı, gönlümüzün sultanı, Peygamber-i Zîşânımız, *salla’llàhu aleyhi ve âlihi ve selleme teslîmen kesîrâ*... Şimdi Peygamber Efendimiz’i tanımadan, hadislerini öğrenmeden, tavsiyelerini duymadan, dinlemeden, çoluk çocuğumuza öğretmeden olmaz.

İşte bunları öğreneceğiz ve bunlardan bir İslâmî kültür dediğimiz davranış bütünlüğü meydana geliyor. İşte iki-üç gün sonra olsa bile, bidonun parasını götürüp veriyoruz. Tok gözlü oluyoruz. Adaletten yana oluyoruz, zayıfı tutuyoruz, fakarayı seviyoruz, renk farkı gözetmiyoruz, zenci diye dışlamıyoruz, siyah renkli diye hor bakmıyoruz. “Allah’ın kullarının kıymetini Allah bilir, belki kalbi temizdir.” diyoruz. Her bir gördüğümüze iyi niyetle bakıyoruz. Bunlar bizim kültürümüzün çok güzel yönleri.

Fakat benim burada gördüğüm husus, sevgili kardeşlerim: Çocuklarımızı öğretmekte ve kendimizin günlük yaşayışımızda ve diğer hususlarda, İslâm’a riayette gevşeme görüyorum ben... İslâm kültüründen kopma görüyorum, başka kültürlerden etkilenme görüyorum. Ve bunlar da, karşı tarafın kurnazlığıyla bir kültür savaşında bir oyuna getirme sûretiyle, sizin farkına varmadığınız bir şekilde yapıldığı için, bunu ikaz etmek gerektiğini biliyorum. Ve size rica ediyorum, ikaz ediyorum, Mekke-i Mükerreme’den nasihat ediyorum, tavsiye ediyorum ki, Kur’an-ı Kerim’i tam öğrenin, çoluk çocuğunuza öğretin; bir... Peygamber Efendimiz’i tam öğrenin, tanıyın, hadis-i şeriflerini çoluk çocuğunuza, kendinize öğretin; iki... Ve bunlara göre yaşayalım!..

Tabii, “Nasıl müslüman olarak yaşayacağım?” dediğimiz zaman, bizim önümüzde şâhâne bir örnek var. Kendi tarihimiz, kendi kültürümüz, dedelerimiz müslüman olarak yaşamışlar. İslâm aleminin en büyük alimleri, bizim dedelerimizin

arasından çıkmış. Fıkıh konusunda, tefsir konusunda, hadis konusunda imam, yâni önder olan en büyük şahıslar, bizim dedelerimizin arasından yetişmiş. Ne demek bu?.. Yâni İslâm'ı çok iyi öğrenmiş dedelerimiz ve çok iyi öğrendikten sonra ihlâs ile, iman ile, tam böyle bir hulûs-u kalb ile İslâm'ı yaşamışlar.

Binâen aleyh, dedelerimizin hayatına baktığımız zaman, dedelerimiz nasıl yaşamışlar, neler yapmışlar, nasıl oturmuşlar, kalkmışlar; evlerinin şekli, şemâili, avlusu, bahçesi, cumbası, kafesi, haremligi, selâmligi, her şeyi, kılık kıyafet, örtünme, başörtüsü vs... Bunların hepsi tatbikatlı olarak kendi tarihimizde canlı, mevcut... Binâen aleyh, kendi kültürümüze sımsıkı sarılacağız.

Ayıptır zaten, ben çok ayıplıyorum; insan kendi kültürünü bırakır da başka kültürü taklit ederse çok ayıp!.. Ne münasebet, niye ben başkasını taklit edeyim?.. Niye ben çocuğuma Pamuk Prenses gibi elbise giydireyim?.. Evet, o filmleri bize gösteriyorlar, sevdireyorlar, çocukların kitaplarında resimler vs. Pamuk Prenses şöyle şöyle giyinmiş... Sindirella böyle arabaya binmiş, şöyle şöyle kıyafeti var... Bana ne?.. Ben kendi kültürümü düşünürüm. Başkasını niye taklit edeyim?.. Ama dikkat edilirse bakın Sezar'dan Sindirella'ya, Pamuk Prenses'e, Heidi'ye kadar bize her şeylerini onlar öğretmişler. Biz kendi tarihimizdeki, mazimizdeki güzel şeyleri bilmiyoruz ama, onların ne dediğini biliyoruz: Sezar Roma'ya mektup yazmış, ne demiş... Herkes biliyor.

Niye yâni böyle oluyor, ben İtalyan mıyım, ben Latin miyim?.. Değilim. Binâen aleyh, kendi kültürüme sımsıkı sarılmalıyım!..

Tabii bunun iki sebebi var. Birincisi: Eğer bizim kendi millî bir kültürümüz varsa, elbette millî kültürümüze bağlı olacağız filândiye İngiliz'in, Amerikalının, İsviçrelinin birbirinden farkı gibi, o bakımdan böyle bir sarılması lâzım!..

Ama bize sadece böyle bir milliyet meselesi yok, bizde dînî bakımdan da önemli... Giyim kuşam açık olursa, İslâmî olmuyor. Sonra gayrimüslimlere benzemek, gayrimüslimleri taklit etmek, onlara benzemeye çalışmak uygun olmuyor, günah oluyor. Binâen aleyh, bizim kendi adetlerimize o bakımdan da sarılmamız lâzım! Bizim her şeyimizde imanımızın damgası olması lâzım!.. Kalite belgesi gibi imanın, İslâm'ın damgasının olması lâzım! Ona çok dikkat edelim!..

Tabii biliyorsunuz, biz dînî bir grubuz. Ben de İlâhiyât Fakültesi profesörlerindim. Kardeşlerimiz, sizler birbirimizi tanıyoruz. Bu meselelerin ne kadar önemli olduğunu bildiğimiz için, dergiler çıkartıyoruz. Kadın dergileri, erkek dergileri, çocuk dergileri, büyük dergileri, tıp dergileri, ilmî dergiler, kitaplar çıkartıyoruz. El-hamdü lillâh, işte radyo yayınlarımız var... Televizyon yayınlarımızın müjdesini yakın zamanda, inşaallah Allah nasib eder, buradan dua ediyorum. İnşâallah onun da müjdesini veririz. Kültürümüz çok önemli ama, tabii siz nasihatleri dinleyeceksiniz, tutacaksınız da,

biz de sözümüzün tesir ettiğini göreceğiz, Allah'ın emirlerinin tutulmaya başlandığını göreceğiz, mutlu olacağız, bahtiyâr olacağız.

O bakımdan, hepinizi Kur'an-ı Kerim'i çok iyi okumaya, öğrenmeye, bellemeye, ahkâmını öğrenip uygulamaya davet ediyorum... Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini çok iyi öğrenmeye ve onu hayatınızda uygulamaya davet ediyorum... Müjde var; ümmetin bozulduğu zamanda Efendimiz'in sünnetini uygulayanlara şehid sevapları var. Bu bir müjde, büyük bir müjde... O müjdeyi size hatırlatıyorum ve kendi öz kültürümüze uygun, her şeyimizi öyle tanzim etmeyi tavsiye ediyorum.

Acı acı müşahede ediyorum ki, İslâm alemi, yâni müslüman milletlerden gelen kardeşlerimize baktığımız zaman görüyorum ki, geri kalmışız birçok bakımdan... Belediye hizmetleri, yollar, kaldırımlar, su vs. ihtiyacı, hatta otelin banyosu, yüz numarası ve sâiresi bakımından bile geri kalmışız. Her şeyimize çok dikkat etmemiz lâzım, titiz olmamız lâzım!..

Peygamber Efendimiz SAS'in bize bildirdiği bir hadis-i şerîften öğreniyoruz ki: "Allah CC, bir müslüman bir şeyi güzel yaparsa onu seviyor, rahmetine erdiriyor." Yâni yaptığı şeyi güzel yapmak, mükemmel yapmak, estetik kurallara uygun olarak yapmak, bizim için dini bakımdan da fevkalâde önemli... Estetik bakımından önemli, örf âdet bakımından önemli...

Kültür deyince, örf, âdet deyince ceketinizi ilikleyeceksiniz, hazır ol vaziyetine geleceksiniz, saygı duyacaksınız. Bayrak gibi, ezan gibi saygı duyacaksınız kültürümüz sözüne... İslâmî örf ve âdetimiz, yaşantımız davranışlarımıza, giyim kuşamımıza, her şeyimize titiz olacaksınız, siz koruyacaksınız.

Bekçisi siz olursanız, siz uygularsanız, “İşte bir İslâm milleti, İslâm ümmeti böyle olur!” diye herkes hayran kalacak, hop oturup hop kalkacak. “İşte Türkler böyle temizdir, böyle dürüştür... İşte bu insanlar bu kadar mübarektir... İşte bu insanlar Allah’ın rızasını bu kadar güzel düşünüyorlar.” diye, başka milletlere de örnek olacak. Onlar da İslâm’ı sevecekler, gelecekler.

Amerika’da ihtisas yapmış olan bir doktor kardeşimiz anlatmıştı:

“—Benim çalışmalarımıdaki İslâmî terbiyemden kaynaklanan dürüstlüğü görünce, Amerikalı profesör müslümanlığı o kadar sevdi ki, neredeyse hemen kelime-i şهادet getirip müslüman olacaktı, müslüman olayazdı.” diyor o kardeşimiz.

Evet, işte İslâm’ı tebliğin en güzel şekli bu: Güzel olacaksın, sevecek karşı taraf, hayran kalacak, memnun olacak... O zaman o da İslâm’a gelmek isteyecek. O öyle İslâm’a gelince de, sen muazzam sevap kazanacaksın. Çünkü Allah biliyor sana bakıp, seni sevip onun İslâm’a yakınlaştığını, İslâm’ı onun için seçtiğini Allah biliyor, sana sevap verecek.

O bakımdan İslâmî hayatınıza, İslâmî örfünüze, âdetinize, kültürünüze çok sımsıkı bağlı olmanızı, her şeyinizi düşünce taşına, Allah'ın rızasına uygun yapmağa gayret etmenizi tekrar hatırlatıyorum bu cuma sohbetimde...

Biliyorsunuz hadis-i kudsîden alınma bir güzel cümlemiz var. Bizim ana prensibimiz, küçücük harflerle yazıp yakamıza rozet olarak taktığımız bir söz var:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(İlâhî ente maksûdî, ve rıdâke matlûbî) “Yâ Rabbi muradım, maksûdum, arzum sensin...”

Süleyman Çelebi de Mevlid’inde bunu şöyle ifade ediyor:

*Gece gündüz durmayıp istediğin,
N’ola kim görsem cemâlin dediğin.*³

³ Bu beyit Mevlid’in Mi’rac bölümünde geçiyor:

*Bî hurûf u lâfz u savt ol Pâdişah
Mustafa’ya söyledi bî iştibâh
Dedi kim mahbûb u matlûbun benem
Sevdiğin can ile mâbûd’un benem
Gece gündüz durmayıp istediğin
N’ola kim görsem Cemâlin dediğin
Gel Habîbim sana âşık olmuşam
Cümle halkı sana bende kılmışam*

*Ne murâdın var ise kılâm revâ
Eyleyem bir derde bin türlü devâ*

(*İlâhî ente maksûdî*) “Yâ Rabbi maksûdum sensin, (ve *rıdâke matlûbî*) senin rızanı kazanmak istiyorum!” diyoruz. Ama her şeyimizle, her şeyimizde, her anımızda, her davranışımızda böyle olacak.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi, sevdiği işleri işlemeğe muvaffak eylesin... Sevdiği güzel ahlâka sahib eylesin... Sevdiği yollarda yürütsün... Sevdiği kullardan eylesin... Sevdiği kullarıyla beraber, cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin... Aziz ve sevgili Akra dinleyicilerim, size Mekke’den sayısız selâmlar, sevgiler, kucak dolusu dualar ve temennîlerimi arz ederim.

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu’llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es’ad COŞAN

25. 08. 1995 - Mekke

[Bütün CUMA SOHBETLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

